

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:22

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:22

Fredagen den 11 februari

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 18 januari 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 15 februari 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9. Jag ber att få hälsa samtliga välkomna.

Vi ska börja med finansminister Anders Borg

Men allra först har vi en ledamot som har en fråga om en av A-punkterna.

Anf. 2 JENS HOLM (V):

Ja, bland A-punkterna finns det förslag till godkännande av ett fiske-riavtal med landet São Tomé och Príncipe i Västafrika. I miljöutskottet hade vi överläggningar med Landsbygdsdepartementet om det här fiske-riavtalet. Det krävs numera till exempel att det ska göras sociala och ekonomiska utvärderingar inför antagandet av sådana här avtal. Efter diskussion med departementet landade departementet på en position där man säger att man inte kan ta ställning för det här avtalet. Men Coreper beslutade att den svenska positionen var att man tog ställning för avtalet.

Vi kan väl inte korrigera det här, men jag tycker att det är bra om det förs till protokollet att regeringens hållning här hemma i Sverige faktiskt är att man noterar att man inte har fått de sociala och ekonomiska utvärderingarna och, som man säger, att slutlig ställning till förslaget inte har varit möjlig för regeringens del.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det som Jens Holm säger nu tar vi till protokollet. När vi har landsbygdsministern här nästa gång kan vi ta upp just det här under övriga frågor också. Kan vi göra på det sättet? Ja.

Då går vi över till föredragningslistan och därmed till frågan om det finns några A-punkter inom Anders Borgs ansvarsområde som någon vill ta upp, inklusive ministern. Om så inte är fallet kan vi lägga dessa A-punkter till handlingarna.

Sedan finns det en återrapport från ett möte den 18 januari. Vill statsrådet eller någon annan ta upp någonting i den här återrapporten?

Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja, jag kan väl kort nämna att det var ett antal punkter som diskuterades. Det var ett relativt okontroversiellt möte.

Det var nya ungerska ordförandeskapets arbetsprogram. I praktiken kan väl alla länder ställa sig bakom det. Det är ett väldigt ambitiöst arbetsprogram för den kommande sexmånadersperiodens arbete med ett antal tunga dossier, bland annat dem vi ska diskutera i dag, kring ekonomisk politik.

Det var också en första rätt översiktlig diskussion om det här tillväxtprogrammet. Och i samband med arbetsfrukosten – det ska jag väl säga – var det en rätt utförlig diskussion om framtida stresstester. Man kan säga att de stresstester som har gjorts har varit lite problematiska. Vi gjorde stresstester som visade att vi behövde rekapitalisera Europas banksystem med 3 ½ miljard euro. Och tre fyra veckor senare rekapitaliserade vi Irlands banksystem med 35 miljarder euro. Det var uppenbarligen så att stresstesterna så att säga inte fullt ut återspeglade de risker man såg i systemet. Nu talar man då om hur man på olika sätt ska skärpa det här inför framtida processer.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går över till de aktuella frågorna, och där kan jag notera att finansutskottet har fått information den 3 februari av finansministern med medarbetare.

Vi börjar med punkt 4. Det gäller ett antal lagstiftningsförslag om ekonomisk styrning, och det är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! Jag fick i går en genomgång av alla gånger den här frågan om förstärkt ekonomisk styrning har föredragits i EU-nämnden och finansutskottet. Det täcker nästan en A4-sida, antalet tillfällen som vi sammanlagt har haft överläggningar kring Van Rompuy-gruppen och de här direktiven.

Detta är ett arbete som bedrivs mot bakgrund av att vi, som ni väl vet, är i en mycket svår ekonomisk situation och att vi har haft en lång process, dels i Van Rompuy-gruppen, dels utifrån det arbete som kommissionen har bedrivit med de sex direktiven. Det pågår nu, som ni väl vet, också en omfattande process i Europaparlamentet kring de här frågorna.

Nu är vi då framme vid att vi ska ha en ordentlig orienteringsdebatt. Jag vet att ni i går fick ytterligare ett papper om en del av punkterna, som rör de tekniska frågorna som ska diskuteras. Jag tror väl att debatten kommer att hålla sig på en snäppet mer generell nivå.

Jag tror att huvudfrågan kommer att vara huruvida man kan hitta en lösning på skuldfrågan som gör att italienarna och grekerna kan ta detta framåt. Det är klart att om grekerna ska få ned sin skuld, som prognostiseras ligga på 160 procent, till 60 procent inom 20 år – det var någon som i diskussionerna på EFK från Greklands sida hade sagt att det var fysiskt omöjligt att klara detta – kan man förstå att det blir en viss diskussion.

Samtidigt ska sägas att det har gått framåt. Om jag ska ta huvudpunkterna är minimikraven på finanspolitiska ramverk en viktig sak. Det är en

gammal svensk position att det kanske mest centrala för att få ordning på finanspolitiken i ett land är det egna ramverk man har för finanspolitiken.

Nu är vi i praktiken i en sits där det bara är Storbritannien som motsätter sig detta. Storbritannien kommer följaktligen möjligtvis att landa i att de antingen väljer en rättslig form som de kan leva med eller att de får ett undantag. Nu är det ju QMV här, så i vilket fall som helst kan man rösta igenom detta.

När det gäller den korrigerade delen av pakten finns det stöd för att man ska ta detta framåt. Det finns en reservation från Italien och Grekland kring detta med skuldsidan.

Vi har ett obalansförfarande när det gäller detta med indikatortabellen, där vi nu tycks vara på väg mot en rätt bred samsyn. Det finns lite diskussioner kring vilken roll till exempel rådet, respektive kommissionen, respektive parlamentet ska ha i detta. Medlemsländernas syn är väl att man ska ge en något starkare ställning till rådet än vad som ursprungligen föreslogs från kommissionens sida.

Det finns också en del frågetecken när det gäller den förebyggande delen av pakten. Där har man en ambition att de länder som har alltför stora underskott ska vara försiktiga med sin utgiftssida i den mån de inte är beredda att i motsvarande utsträckning förstärka sin inkomstsida. De ska då binda sig till att ha en minskande andel, som andel av bnp, om de inte är beredda att i stället höja skatten.

Vi får se. Det brukar ofta vara så att vi inte riktigt ser exakt hur medlemsländerna positionerar sig förrän det börjar närma sig riktigt skarpt läge. Men vid nästa möte den 15 mars ska beslut fattas, så förmodligen är det vid det här mötet som vi får se en del annat.

Det kan vara på sin plats att också lägga till att vi har haft en del andra förlopp kring det här. Som ni väl känner till kom det ett utspel från Frankrike och Tyskland strax före Europeiska rådet. Det är väl alldeles uppenbart att det även utifrån vårt perspektiv är bra om euroländerna gör framsteg i samordningen av sin ekonomiska politik. Givet den kris man har framstår detta som naturligt. Det man då har talat om är en konkurrenskraftspakt.

Vi har ännu inte sett något konkret förslag till detta. Det som finns är i praktiken en presskonferens från Merkel och Sarkozy. Något konkret förslag har inte föredragits i vare sig Europeiska rådet eller något annat råd eller kommit oss till del skriftligt. Därför återstår huvuddelen av processen kring vad detta är.

Det där kan föranleda ett par svenska reflexioner. Vi som tror på den kommittära processen, alltså tycker att det är en rätt god ordning att kommissionen bereder förslag och att de går igenom i rådsgrupper och så småningom, via parlament och positioner från partier och annat, kommer till beslut, har anledning att tycka att processen är rätt besvärlig, att man inte, så att säga, följer den kommittära ordningen.

Det ligger naturligtvis också i ett litet lands intresse att det här är en transparent process för alla 27 medlemsländerna.

Nu berörs inte vi, ska man komma ihåg, av vad euroländerna gör, eftersom vi inte är ett euroland. Men från svensk sida har positionen varit – och det kommer jag att understryka om det blir en diskussion om detta – att vi anser att svenska beslut ska fattas om finans- och skattepolitik och att det är våra val här som bestämmer hur vi ska utforma välfärds- och

trygghetssystem. Och det är vår svenska modell med våra parter som ska utforma villkoren på arbetsmarknaden. Det är en väldigt central gemensam utgångspunkt som vi har för svensk del.

Det finns också en del bekymmer med att se hur det här arbetet ska samordnas med det som redan görs. En svårighet var att det som sades från deras sida var att man skulle utgå från Van Rompuy-gruppens förslag. Och ni vet ju att det kom att landa hos Europeiska rådet via en fransk-tysk kompromiss före Ekofin, som urvattnade kommissionens förslag på väldigt många punkter. Det gjorde att man i det arbete som sedan har fortsatt, inte minst från parlamentets sida, har fört tillbaka diskussionerna till kommissionens förslag. Och de är på flera punkter tydligare.

Ett bekymmer med detta kan möjligtvis också vara att det riskerar att urvattna förslagen i sak. Vi får se hur det förs framåt och vad som nu sägs.

Det är viktigt för oss att komma ihåg att betydande delar av de här direktiven inte omfattar oss, eftersom vi inte är medlemsland när det gäller sanktioner. Vi är med i sådant som gäller utvärderingar av scorecards och som gäller uppföljning av finanspolitik och sådana saker. Men sanktions-sidan är sådant som inte riktigt berör oss. Det betyder att det redan finns rätt mycket processer som bara rör euroländerna. Man kan undra om det är lite överlappning här som kan kränga till det hela.

Våra positioner i de här konkreta frågorna ligger väldigt nära dem som vi vid upprepade tillfällen har haft. Egentligen kan man säga att det går tillbaka till diskussionerna kring stabilitets- och tillväxtpakten på 90-talet. Sverige ansåg redan från början att pakten på ett antal områden blev för svag, och nu drar man slutsatser av detta och skärper den. Vi kommer att signalera att vi anser att man bör gå vidare på de punkter som föreligger här, från kommissionens förslag, och att det finns betydande fördelar om man kan nå framsteg vad gäller skuld-kriterier, nationella ramverk och de övriga delar som diskuteras.

I den del som rör direktiven har vi alltså inga bekymmer. Det är praktiskt taget ingenting som är, om jag får säga så, besvärligt för Sverige. Vi behöver ändra på lite av vår statistikrapportering, om jag har förstått det hela rätt. I övrigt överensstämmer nästan allting med de ramverk vi har. Och som ni väl känner till är våra offentliga finanser inte i närheten av att omfattas av någon av de här processerna.

Anf. 7 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för redogörelsen.

Jag tror i och för sig inte att finansministern har någon annan uppfattning, och du redogjorde för den själv, än att det självklart är otillfredsställande att det nu är mycket som är på gång som är väldigt svårt att tränga igenom och att det är svårt att bilda sig en uppfattning om hur olika saker påverkar varandra. Vid fördragsförändringar eller nya fördrag har vi annars en omfattande demokratisk process kring detta. Nu skjuts allting till toppmötet i mars som över en natt mer eller mindre kan förändra hela strukturen i det europeiska samarbetet.

Det är klart att vi känner en otillfredsställelse över att sitta här och fatta beslut en dag före ett toppmöte om kanske väldigt oklara saker. Vi kommer därför – inte i detta forum, man jag vill bara meddela – att kräva

en skrivelse från regeringen med en redogörelse för hur olika förslag korresponderar med varandra och vad de verkligen innebär. Självklart ska utgångspunkten vara det nationella självbestämmandet, att lönebildningen självklart är en nationell fråga, att pensionsålder självklart är en nationell fråga och så vidare.

Det finns väldigt många oroande synpunkter som kommer fram. Nu pratar vi om punkt 4, lagstiftningsåtgärderna. Sedan kommer vi till punkt 7, och då pratar vi om tillväxtrapporten. Då kan man fråga hur punkterna 4 och 7 förhåller sig till varandra. Det finns synpunkter om att det första och det andra förslaget i lagstiftningsåtgärderna faktiskt kan minska möjligheterna till nationell lönebildning.

Jag skulle vilja fråga finansministern: Vilka bedömningar har regeringen gjort av den rättsliga grunden för kommissionens förslag? Enligt fördraget är löneförhållanden, föreningsrätt och strejkrätt nationella frågor, och dem kan man alltså inte överlåta. Kommer EU-institutionernas kompetens att vidgas om de här förslagen antas?

Vi har flera frågor. Vi känner som sagt en djup otillfredsställelse över att det är så mycket som är på gång. Akuta krisåtgärder kan man förstå när vi pratar om den tillfälliga mekanismen och så vidare, men nu handlar det om att förebygga kriser framöver. Då är min fråga varför allting måste gå så snabbt att en demokratisk förankring mer eller mindre omöjliggörs.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

De här sex punkterna ska väl antas vid toppmötet i juni.

Anf. 9 MARIE GRANLUND (S):

Absolut, och vi kommer av det skälet inte att anmäla någon avvikande mening rent formellt. Men punkt 7 är en beslutspunkt, och då är frågan hur punkt 7 korresponderar med punkt 4 om lagstiftningsåtgärderna. Vi får i alla fall synpunkter från dem som har satt sig in i det här att detta kommer att möjliggöra att EU går in i lönebildningen. Då är min fråga: Kan regeringen garantera att det inte är på det sättet?

Anf. 10 JENS HOLM (V):

Jag vill börja med att hänvisa till Vänsterpartiets avvikande meningar och reservation i finansutskottet och tidigare här i EU-nämnden rörande det här ärendet.

Jag tror att man ska ta Merkels och Sarkozys utspel om en konkurrenskraftspakt på största allvar. Det finns ännu inget skriftligt, men vi har alla säkert sett deras presskonferenser där de pratar om att pensionsåldern ska höjas, att man ska ha gemensamma bolagsskatter, om åtgärder som kan påverka lönebildningen och så vidare. Och det är, precis som finansministern sade, sådant som vi vill kunna fortsätta att själva bestämma över. Då tycker jag att två saker är extremt viktiga.

Det ena är att jag tycker att Sverige måste markera tidigt. Det är nu bollen är i luften, och då måste man passa på att sparka på den. Har finansministern tagit några informella initiativ gentemot Frankrike och Tyskland? Har man på något vis markerat att det här tycker inte vi är i linje med våra ståndpunkter?

Det andra är, precis som Marie Granlund tog upp, hur riksdagen ska involveras. Det är oacceptabelt att gå fram så här fort och att vi som sitter i EU-nämnden och egentligen hela riksdagen inte har någon möjlighet att påverka.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag har inte någon avvikande mening från huvudinnebörden av det Marie Granlund sade. Det är klart att det är otillfredsställande när vi inte har en fungerande komplementär metod. Den bygger på en relativt lång process. Som jag påpekade tror att vi har haft en A4-sida om samråd i finansutskott och EU-nämnd kring de här frågorna, de sex direktiven och Van Rompuy-gruppen.

Ett väl fungerande finanssystem ska fungera så att det ska finnas tid för partier och parlament runt om i Europa att diskutera och vända och vrida på svåra frågor, så det håller jag med om. För att komma till Jens Holms synpunkt är den signal vi har skickat att det till att börja med är väldigt svårt att förhålla sig till något som vi inte vet vad det är. Naturligtvis kan man inte värdera ett initiativ när det inte finns i den mening som vi normalt sett menar med finns.

Det är klart att det är otillfredsställande och djupt besvärligt varje gång man frångår de här metoderna. Jag tror att det kommer att leda till reaktioner i en lång rad medlemsländer. Det var ju inte bara Fredrik Reinfeldt som såg bekymrad ut vid det här mötet i Europeiska rådet, utan det är väldigt många länder, inklusive många av euroländerna, som har skickat signaler om att de är bekymrade. Jag noterade till exempel att Jean-Claude Juncker var mycket tydlig med att han såg detta att man pratat om indexeringen på lönesidan som ett orimligt insteg i hans sociala förhållanden.

Marie Granlund nämner arbetsmarknaden och tillväxtprogrammet. Jag vill påpeka att Sverige där har fått in ett par skrivningar av för oss väldigt central betydelse, bland annat i paragraf 17 som understryker betydelsen av att vi ska ta hänsyn till "the national practises as regards the role of social partners need to be taken into account". En synpunkt som vi har framhållit i diskussionerna, faktiskt som enda land, är att man måste ta in de sociala parterna och arbetsmarknadens parter i det här.

Vad menar vi med att lägga sig i lönebildningen? I någon mening lägger sig alla internationella organisationer som utvärderar Sverige i lönebildningen i den meningen att de bedömer om löneökningstakten är förenlig med prisstabilitet och en uthållig konkurrenskraft för Sverige. Det är naturligtvis en självklarhet att kommissionen även fortsättningsvis kommer att göra den typen av bedömningar om svensk ekonomi. Om vi föreställer oss att de skulle lägga sig i, som här antydde, huruvida man får indexera och sätta sina löner på ett visst sätt, ska vi komma ihåg att det är väldigt långt ifrån att vi för det första ens har ett sådant förslag och för det andra att det skulle accepteras i euroländerna. Vi ska komma ihåg att Tyskland, Holland och Österrike, för att ta några exempel, förhandlar löner på ett sätt som påminner mycket om det svenska. Jag har väldigt svårt att tro att IG Metall tycker att det är till kommissionen de ska ringa när de ska tala om lönerna.

Jag har väldigt svårt att tro att någonting i detta skulle påverka hur svensk avtalsrörelse bedrivs. Alldeles självklart är den ståndpunkt som vi

kommer att ha att det är viktigt att respektera att det är arbetsmarknadens parter i Sverige som ska bestämma hur svensk lönebildning ska ske.

Apropå det Jens Holm nämnde om pensionsåldrarna har vi sett i tidningarna att även euroländerna tycker att detta är en märklighet. Det är väl alldeles uppenbart att det inte är möjligt att Frankrike och Tyskland kan säga att nu ska alla länder inom tolv månader ha ändrat sin pensionsålder eller för den delen sin konstitution så att de ska skriva in tyska skuldregler. Det förefaller inte så alldeles sannolikt att euroländerna skulle gå med på det, om man ska vara realistisk. Och som sagt omfattar detta i så fall de 17. Vi har inga ambitioner för svensk del, och det är inte ens säkert att det kommer att vara öppet för någon annan än de 17.

Eftersom vi inte vet hur förslagen ser ut pratar vi mycket rätt ut i luften. Det vi egentligen har att förhålla oss till är vad Sveriges ståndpunkt ska vara i inriktningsdebatten om de sex direktiven. Såvitt jag förstår är vi i grund och botten sedan rätt lång tid tillbaka ense på den punkten. Men jag ska naturligtvis ta med mig Marie Granlunds och Jens Holms synpunkter och deras uttryck för otillfredsställelse över processerna. Jag delar den till fullo.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att det är viktigt att understryka det som finansministern sade på slutet, att vi ska undvika att detta blommar ut i en allmän diskussion utan försöka hålla oss till det som står på dagordningen.

Anf. 13 FREDRICK FEDERLEY (C):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för redogörelsen.

Det är ju inga ord här som man snubblar på direkt och tycker verkar märkliga. Däremot är frågan vad som egentligen döljer sig bakom orden emellanåt. Jag har haft en käpphäst som jag har ställt frågor om både till finansministern och till andra ministrar som har varit här. Det handlar om hur vi vet att våra kära vänner och kolleger i Europeiska unionen hantear korrekta siffror. Det handlar ju inte bara om att se till att minska statskulden, utan det handlar också om att veta vilka tillgångar man har och vad tillgångarna bygger på, hur man hanterar pensionsunderlag och så vidare framöver. Pågår den diskussionen eller låter man dem komma undan den? Vi vet att i ett antal länder är man lite väl flexibel i hanteringen av exempelvis pensionsbesparingar, som faktiskt ska komma människor till del och inte användas som en del i att försöka minska budgeten på papperen när det de facto inte hjälper i det exakta och verkliga läget.

Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Jag delar helt Marie Granlunds otillfredsställelse över hur de här sakerna hanteras. Det gäller så klart hur sakerna hanteras i EU-kretsen, som finansministern underströk, men det gäller också i någon mån hur regeringen samråder med riksdagen, och det är en formfråga.

Ordföranden har ju att värna att diskussionen inte, som det hette, blommar ut i en allmän diskussion utan håller sig till de punkter som för närvarande finns på dagordningen, och så har det sett ut på vartenda ett av de möten som finansministern har på sin A4 för samråd med riksda-

2010/11:22

11 februari

gen. Problemet är att det gör att vi riskerar att missa den större bilden av vad som nu händer. Jag tycker att det är ett gott förslag som Marie Granlund lyfter fram, att regeringen ska komma till riksdagen med en skrivelse så att vi kan bli tydliga med vad som är den svenska positionen i den större rörelse som nu pågår inom Europeiska unionen till följd av krishanteringen.

Jag delar också oron och otillfredsställelsen i sak – och där har vi haft ett meningsutbyte – när det gäller vad en ökad centralisering av finanspolitiken på EU-nivå riskerar att leda till och i vilken mån vi som har valt att ställa oss utanför tredje steget i EMU ska vara med i den samordningen. Jag noterar att finansministern i nuläget understryker, och det gläder mig, att frågor som de om sanktionssystemet är sådana som vi som icke-euroland inte ska vara med i. Det här är något som vi har haft ett meningsutbyte om tidigare. Inte minst i Van Rompuy-rapportens slutsatser men också i andra slutsatser har det uttryckts tankar som har kunnat tolkas som att även icke-euroländerna, alltså EU-27, på sikt ska ingå i samma regelverk fullt ut, inklusive sanktionssystemen. Därför vill jag verkligen få det klarlagt om det är regeringens ståndpunkt att ett icke-euroland som Sverige aldrig ska ingå i dessa sanktionssystem.

Jag vill följa upp detta med en fråga kopplad till de förslag som lyftes fram på den beryktade presskonferensen. Finansministern säger att det är bra att euroländerna samlar sig och han understryker vid ett flertal tillfällen, både i sin föredragning och i svaren till Marie Granlund och Jens Holm, att detta är något som huvudsakligen rör euroländerna. Men i såväl kommentarerna som det lilla man har kunnat läsa och förstå från den där presskonferensen fanns det en viss otydlighet också runt detta. Jag undrar om det finns några av de förslag som lyfts fram från det fransk-tyska initiativet som finansministrarna anser att även icke-euroländerna i en framtid ska kunna delta i eller om man ser detta som en fråga enbart för euroländerna.

Anf. 15 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill tacka finansministern för svaret. Jag är dock inte helt tillfreds med det. De sex punkter som vi ska diskutera kan synas ganska harmlösa när man tittar på dem, men det börjar komma signaler om att det inte riktigt är så. Den europeiska fackföreningsrörelsen börjar reagera starkt och även den svenska fackföreningsrörelsen. Man är orolig för att punkterna 1 och 2 kommer att innebära att man kan gå in i enskilt lands lönebildning. Man är också orolig för att det sker en kompetensöverflyttning till Europeiska unionen i dessa frågor. Vi lyssnar på detta, ställer frågor och kommer att fortsätta att göra det tills det blir ett beslut i denna fråga.

Det är som sagt otroligt viktigt att vi får en samlad redogörelse för vad som händer just nu, för det är svårt för oppositionen, och säkert för alla, att tränga igenom alla förslag.

Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Jag vill tacka finansministern. Vi talar om de sex direktivförslagen, och dem har vi talat om många gånger både i finansutskottet och här i nämnden. De får delvis implikationer för Sverige, både indirekt och direkt. Ekofin ska komma tillbaka i mars för att hitta en förhandlingsposition för diskussion med parlamentet. Jag kanske går

händelserna i förväg, men denna process är viktig. Har finansministern någon känsla av hur parlamentet ställer sig i denna process? Vill man mjuka upp eller göra det striktare? Det är en synpunkt som är viktig att ha med sig i förhandlingarna på slutet.

2010/11:22
11 februari

Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för föredragningen. Jag instämmer i Gustav Fridolins och Marie Granlunds oro för den centralisering av finanspolitiken som vi ser mer och mer av. Jag tror att finansministern är väl medveten om Sverigedemokraternas ståndpunkt i fråga om centralisering. Framför allt gäller det att man ska styra över hur snabbt länderna ska betala av sina skulder och att man sätter minimikrav på nationella finanspolitiska ramverk. De sociala förhållandena kan se olika ut i olika länder, och på kort tid kanske man behöver få ihop sin egen modell för att hantera kortvariga kriser. Det behövs alltså en viss form av handlingsfrihet. Från vårt håll anmäler vi därför avvikande mening.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är en lång rad frågor. Det är, precis som ordföranden påpekade, en glidning mellan att vi diskuterar ett bredare bekymmer som vi har med en politisk process i Europa och de direktiv som ligger på bordet.

Jag ska försöka ta det i ordning. På Fredrick Federleys fråga är svaret både ja och nej. ”Ja” i meningen att vi vid andra tillfällen under senaste halvåret har lagt fram olika förslag för att skärpa kontrollen av statistiken så att EU, på ett anonymiserat sätt men ändå, ska kunna gå in och titta på enskilda penningflöden i pensionssystem och annat för att säkra att man inte kokar böckerna.

”Nej” i meningen att det nu till exempel i Ungern tas besvärande steg där förändringar i pensionssystemet i praktiken innebär att man tömmer pensionsfonder för att tillgodoräkna sig kortsiktiga intäkter och därigenom hantera sin budgetsituation. Det är både och. I det ungerska fallet vet vi dock vad som pågår. De kokar inte böckerna i direkt mening utan i indirekt mening.

Det sker en tydlig uppstramning av statistiksystemen, men det finns bekymmer på den punkt som ligger i Fredrick Federleys fråga.

När det gäller Gustav Fridolin och sanktioner i framtiden har vi haft dessa diskussioner ett antal gånger. Regeringens ståndpunkt var på väg in i diskussionen, nämligen att så mycket som möjligt av ramverket bör gälla EU-27. Jag ska inte göra någon stor filosofisk reflexion, men i min föreställningsvärld har vi *en* europeisk union. Vi kan ha olika uppfattningar om hur den ska se ut, men ju mer av den som är gemensam för hela EU, desto bättre. Ju mer vi håller ihop unionen och har ett gemensamt synsätt på dessa frågor, desto bättre.

Nu är vi dock i en situation där man har valt en legal väg framåt. Den innebär att det i dagsläget på sanktionssidan i praktiken omfattar euroländerna. Vad ska vi göra i framtiden? Euroländerna har ett uppenbart behov av mer samordning. Det anser de själva, och det är i en mening en sak som de måste tala med varandra om. I grund och botten anser jag att ju mer ramverk och regelverk kan omfatta alla och vara lika för alla,

även om vi kan ha synpunkter på hur det ska se ut, och ju mindre vi delar upp Europa, desto bättre.

Jag delar Marie Granlunds bekymmer för problemen med överskådligheten. Det vi diskuterar är tidningsuppgifter och en muntlig redogörelse. Inte ens på Europeiska rådet fick vi en ordentlig redogörelse av vad som sagts på presskonferensen. Vi fick bara en kortfattad redogörelse.

Jens Holm frågade vad Sverige sade. En svårighet är att statsministern måste hålla sig till de ståndpunkter som är samordnade i EU-nämnden. Vi kan markera att vi är bekymrade, men vi kan inte göra långa utläggningar om saker som vi ännu inte haft en ordentlig process kring. Vi måste hinna ta ståndpunkter, och därför är den kommittära processen är så viktig.

Jag inser att det svårt att se helheten. Jag vill påpeka för Marie Granlund att det är svårt även för regeringen eftersom vi inte har sett ett formellt förslag. Till riksdagen kan vi redogöra för det som är känd och genomarbetad materia. Vad som finns i andra sammanhang är för tidigt att tala om.

Vad gäller Elisabeth Svantessons fråga gick parlamentet tillbaka till de sex direktiven. Därigenom har man valt en stramare utgångspunkt än den som låg i Van Rompuy-uppgörelsen från Tyskland och Frankrike inför Europeiska rådet. Den övergripande bilden är alltså att parlamentet stramar upp det hela.

Till det kommer att parlamentet vill ha en tydligare roll i detta, och det kan man givetvis väga fram och tillbaka. Många finansministrar och nationella regeringar tycker nog att det skulle vara rätt besvärligt att åka och bli förhörd i Europaparlamentet om saker som i allt väsentligt bör hållas på en nationell nivå. Det återstår att det ska vara en samrådsprocess med parlamentet.

Margareta Sandstedt uttrycker oro för centraliseringen. Här kan man välja lite olika betoning. Min oro handlar mer om bristerna i stabilitets- och tillväxtpakten. En kärna till den kris vi upplever i Europa och till euroländernas problem är att man inte skötte stabilitets- och tillväxtpakten på ett korrekt sätt. Den tillämpades inte när Frankrike och Tyskland fick bekymmer, och regelverket var uppenbart sådant att man till exempel från Greklands sida grovt kunde frångå alla normala procedurer för exempelvis inrapportering. Så länge vi är så beroende av varandra som vi är finns det starka skäl för att ha gemensamma regelverk.

Jag ska inte göra någon lång filosofisk reflexion, men regelverken är sådana att vi bestämmer om vi vill ha det ena eller andra skattetrycket eller pensionssystemet. Men vi måste vara försiktiga så att vi inte sprider osäkerhet till varandra i dessa processer.

Jag uppfattar att det finns ett stöd för regeringens hållning när det gäller inriktningen för den diskussion vi ska om de direktivförslag vi nu har. Vi återkommer givetvis till finansutskottet och EU-nämnden såväl när jag själv ska åka till ytterligare möten som när statsministern ska åka till Europeiska rådet. De exakta formerna för detta måste vi fortsätta att diskutera. Jag vet att det förs en sådan diskussion i finansutskottet.

Anf. 19 MARIE GRANLUND (S):

Vi återkommer till dessa punkter både i finansutskottet och i denna församling, för vi får som sagt signaler som inte är särskilt trevliga. Jag

noterar också att finansministern inte kan garantera att det inte kommer att ske någon kompetensöverföring. Vi återkommer som sagt till dessa frågor.

2010/11:22
11 februari

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag påminner om att riksdagens kontrollmakt har åtminstone fyra instrument som kan användas i sådana här sammanhang.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns *en* avvikande mening. Sverigedemokraterna är skeptiska till en alltför långtgående centralisering.

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Jag vill hänvisa till den avvikande mening vi anmält tidigare.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Ja, ursäkta mig. Vänsterpartiet har tidigare anmält en avvikande mening. Det finns alltså två olika avvikande meningar men stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 4.

Vi går vidare till punkterna 5 och 6 som ska behandlas i ett sammanhang. Det är ett sparandedirektiv. Frågan har varit uppe i nämnden och i skatteutskottet tidigare.

Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M):

Denna fråga har varit med oss före, under och efter det svenska ordförandeskapet. Det som har tillkommit, om jag har förstått det hela rätt, är att det ungerska ordförandeskapet nu vill få i gång en diskussion om detta. Ordförandeskapet har ställt ett antal frågor till medlemsländerna om man kan bryta ut sparandedirektivet och ta detta framåt. Vi har ännu inte fått några indikationer på att ordförandeskapet har haft några särskilda överläggningar eller har några nya kompromissförslag som för frågeställningarna framåt. Tanken är väl från deras sida att det åter ska sättas press på Österrike och Luxemburg att röra sig framåt.

Jag kommer att göra ett inlägg från svensk sida där vi stöder inriktningen från ordförandeskapet. Vi anser att det vore centralt att få på plats ett sparandedirektiv, och man bör driva arbetet vidare.

Det fanns ett utkast till ett kompromissförslag under det svenska ordförandeskapet, och det utgör väl fortfarande grunden för detta.

Jag tänkte inte gå igenom det mer, för frågan har varit i nämnden så oändligt många gånger.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Eftersom ingen har några frågor, synpunkter eller reflexioner finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 7 som Marie Granlund också berörde i sitt inlägg. Det handlar om förberedelser inför Europeiska rådet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (M):

Som ni minns har vi haft kommissionens årliga tillväxtrapport uppe här. Det var ett relativt detaljerat dokument med förslag på ett antal olika

områden. Det är dock inte det dokumentet vi ska förhålla oss till utan rådsslutsatserna som ska gå till Europeiska rådet. Det är den text vi har att behandla, vilket är viktigt att understryka. Vid förra EU-nämnden fördes en lång rad diskussioner om enskilda punkter. Det är kommissionens rapport och synpunkter som kommissionärerna får framföra till varandra om hur de ser på det.

För svensk del är det viktigt att vi fortsätter att understryka att det behövs en kraftfull framtung saneringspolitik i de länder som har för stora underskott. Ett antal länder har mycket hög skuldnivå och mycket stora underskott, och det måste korrigeras. Det framgår också av att detta ingår i slutsatserna.

Det är också viktigt att vi fortsätter pressa tillbaka arbetslösheten och ser till att fler människor kommer in på arbetsmarknaden. Vi har på svenskt initiativ fått in i både paragraf 9 och paragraf 17 direkta hänvisningar till parternas roll.

Apropå den diskussion vi hade tidigare är det nog inte riktigt min bild att detta på något avgörande sätt skulle förändra synsättet på lönebildning i Europa.

Man måste hålla ordning på vad det innebär att utvärdera effekter av lönebildning, att bedöma vad konkurrenskraft är och att bedriva löneförhandlingar. Jag har mycket svårt att tro att något land skulle acceptera att EU-organ lägger sig i hur man löneförhandlar och sätter löner i ett enskilt land. Jag har aldrig i något sammanhang hört den ståndpunkten framföras att man från EU:s sida skulle lägga sig i lönesättningssystemen. Jag har aldrig stött på det. Vi måste hålla ordning på vad som föreslås och vad man kan befara. Vi har påpekat och fått in i paragraferna att det är viktigt att man respekterar parternas roll i det här sammanhanget.

Vi har också varit pådrivande för att det ska finnas skrivningar om fri och öppen handel. För Gustav Fridolins själsfrid kan jag nämna att vi försökte få in skrivningar på miljösidan. Det var vi helt ensamma om. Det beror inte på att alla länder utom Sverige är ointresserade. Det finns ett antal länder som brukar stödja oss, men inte ens de ville i det här sammanhanget lyfta in skrivningarna.

Jag kan mycket väl tänka mig att nämna något om att detta kan vara viktigt även fortsatt, men de kommer förmodligen att vidhålla sin uppfattning att de inte vill ha in miljöfrågorna här.

Anf. 26 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack, finansministern! Jag håller i sak med om att det är problem med länder som inte sköter sina ekonomier. Så är det naturligtvis.

Som vi tidigare har sagt motsätter vi oss de här kraven. I punkt 7 i rådsslutsatserna står det att om man måste höja skatterna ska man i första hand höja de indirekta skatterna och bredda beskattningsunderlaget. Det reagerar vi mycket starkt på. Vi har också sett hur man vill styra lönesättningen efter hur marknaden ser ut och utvecklas. Vi anser att det naturligtvis ska ligga på arbetsmarknadens parter.

Vi håller med regeringen om att det är viktigt att minska utslagningen på arbetsmarknaden, men vill inte se någon överstatlig nedmontering av den svenska arbetsrätten och trygghetssystemet framför allt för de äldre.

Sammanfattningsvis anser vi att rådsslutsatsen i sin helhet känns som ett dåligt kompromissförslag för att få igenom Tysklands och Frankrikes Europapolitik. Vi anmäler alltså avvikande mening på den här punkten.

2010/11:22

11 februari

Anf. 27 MARIE GRANLUND (S):

Det är viktigt att vidta besparingsåtgärder. Men det kan också vara så att man svälter Europa ur krisen. Det kanske inte är till fyllest och det kanske inte har bäst verkan. Vi hade gärna sett att det hade varit mer efterfrågestimulerande åtgärder, och att man hade satsat mer på tillväxtskapande åtgärder, mer kraftfulla insatser mot arbetslösheten och en bättre övervakning av den finansiella sektorn än vad som är föreslaget. Vi tycker inte att det är till fyllest.

Jag vet att vi pratar om rådsslutsatser, men vi känner oro för Sveriges självbestämmande över skattepolitik, finanspolitik, välfärdssystem och så vidare och vill att vi följer upp den diskussion vi hade under den förra punkten.

Anf. 28 JENS HOLM (V):

Jag är inte lika säker som finansministern på att ett sådant här dokument tillsammans med flera andra krav och påtryckningar från EU-nivå i slutändan påverkar lönesättning och fackliga rättigheter, kort och gott arbetsmarknaden, trots att vi tycker att detta ska vara nationella angelägenheter.

I punkt 9, tredje raden nedifrån, pratar man om att rigida aspekter på arbetsmarknaden ska tas bort. Vad menar man? Det återkommer i punkt 17. Jag skulle vilja att finansministern kommenterar det. På rad tre står det: including employment protection legislation should be reviewed – man ska alltså se över arbetsmarknadsbestämmelser som skyddar arbetarna. På vilket sätt ska man se över dem? Åt vilket håll ska det gå? Ska det bli mer eller mindre skydd för arbetarna? Det måste finnas en tanke bakom en sådan formulering. Det är viktigt att stå upp för att vi inte vill att EU ska komma med några propåer på de här områdena.

Anf. 29 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Tack, finansministern! Min själsliga hälsa är god, inte enbart beroende på vad finansministern har fört fram i tidigare diskussioner. Det oroar mig förstås att det är svårt att få in miljöperspektivet och hållbarhetsperspektivet i dessa diskussioner. EU börjar bli ensamt om att inte ha det som ett ständigt integrerat perspektiv när man diskuterar tillväxtfrämjande och resurseffektiva strukturreformer, som man kan sammanfatta det som. När man lyssnar till tal om framtidsperspektiv och ekonomisk uppbyggnad och krishantering i de andra stormakterna i världen är hållbarhetsperspektivet alltid mer och mer integrerat. Jag hoppas att finansministern för fram det en gång till och kanske den här gången får fler att lyssna.

Herr ordförande! Det finns några frågor som vi lyfte upp redan i diskussionen under punkt 4 och som Marie Granlund har återrapporterat. I samband med att man tog fram framtidsstrategin 2020 kunde vi se att de skulle komma. Vi uttalade oss om det den 18 mars förra året. Det är en konsekvent linje som vi naturligtvis inte har lämnat. Den oron har sna-

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag börjar med Margareta Sandstedts synpunkt. Jag uppmanar nämnden att titta igenom hur hela den paragraf som rör indirekta skatter lyder. Jag skulle vilja säga att den är mycket väl balanserad. Man säger att länder som har stora bekymmer ska se noggrant på utvecklingen av sina utgifter. Det har sin bakgrund i att den genomsnittliga utgiftsnivån i EU under krisen har stigit med 5 procentenheter medan den genomsnittliga inkomstnivån legat ganska stilla.

Man påpekar att man ska skydda growth-friendly expenditure. Det finns viktiga delar på utgiftssidan som är centrala, sådant som infrastruktur, forskning och utbildning – det står inte, men det är det man avser. Man påpekar att, givet att man har respekt för att taxation issues fall within the scope of the powers of Member States. Man tillägger att man, när det är nödvändigt att höja skatten, gör det utifrån indirekta skatter och genom att bredda skattebasen.

Låt mig påpeka att nästan alla länder som sanerar offentliga finanser i Europa – toryregeringen, den socialdemokratiska regeringen i Grekland och den spanska socialdemokratiska regeringen – gör just detta, man höjer indirekta skatter eftersom det har mindre negativa effekter på tillväxten än om man höjer till exempel socialavgifter eller inkomstskatter. Jag tycker att detta är väl avvägt även utifrån svensk ståndpunkt. Det finns otroligt många svenska dokument som framhåller att det ser ut så här med skatter. Indirekta skatter har mindre skadeverkningar än bolagskatter och inkomstskatter. Jag har svårt att se att det skulle vara ett intrång, givet att man explicit understryker att while recognising that taxation issues fall within the scope of the powers of Member States.

Det är det vi ska förhålla oss till, så jag delar inte Margareta Sandstedts bedömning på den punkten.

När det gäller Marie Granlunds och Jens Holms frågor vill jag påpeka att det som står i texten i paragraf 17 är att the Council considers that labour market institutions including employment protection legislation should be reviewed, where relevant, and reformed as necessary with a view of reducing etcetera, vidare: while ensuring appropriate protection of workers at the margins of the job market. Man fortsätter sedan – det är ett svenskt tillägg – och konstaterar: in this regard the national practices as regards the role of social partners need to be taken into account.

Man ska alltså väga av detta på ett noggrant sätt och därefter ta hänsyn till parternas uppfattningar. Även här tycker jag att texten är väl avvägd. Såväl den grekiska som den spanska regeringen genomför nu den här typen av förändringar, bland annat efter samtal med sina parter. Alla medlemsländers olika åtgärder måste på något sätt återspeglas. Det är rimligt att även de spanska och grekiska socialdemokratiska regeringarnas förändringar kan återspeglas och övervägas.

Vi har själva en sådan process på gång. Senast i dag har vi fått rapport om att Svenskt Näringsliv och LO sitter i gemensamma samtal om de här frågorna för att väga av detta noggrant och utifrån att vi anser att detta ska vägas av noggrant av parterna.

Jag kan förstå att man kan känna en allmän oro på olika punkter, men jag vill understryka att jag tycker att texterna är väl avvägda.

Gustav Fridolin har en poäng – jag är mycket angelägen om hans själsfrid. I det här sammanhanget brukar faktiskt något finnas med som nu inte står där. Vi brukar påpeka att när man sanerar offentliga finanser och balanserar om skatterna är det ett viktigt alternativ att titta på miljöskadliga skatter. Det har tidigare funnits sådana meningar i ett antal råds-slutsatser. Jag ska naturligtvis påpeka på mötet att vi ska upprepa de formuleringarna. Om man ändå kommenterar indirekta skatter är det naturligt att man påpekar att miljöskatter kan vara ett viktigt instrument.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Om man läser texten noggrant ser man att det i punkt 17 står att arbetsrätten ska ses över.

Jag välkomnar det svenska bidraget, men man skriver att man ska ta hänsyn till de sociala parternas roll – need to be taken into account. Det är inte fel att det står; det är bra. Men jag tycker inte att det är någon särskilt stark skrivning. Jag oroas av att man pekar ut arbetsrätten.

Vi anmäler avvikande mening på den punkten.

Anf. 32 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr ordförande! Jag har en formfråga till Anders Borg. Statsministern hade en återrapportering i kammaren i veckan. Där försökte han förklara olika typer av skrivningar som översättningsproblematik, om jag kortfattat återger vad han sade.

Finansministern hänvisar till den engelska texten. Missuppfattar vi vad som avses i texten beroende på hur man skriver på engelska och hur man skriver på svenska? Är det ett översättningsproblem som gör att oppositionen oroar sig för hur det kan påverka lönebildningen.

Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag har stor respekt för att man känner oro, vilket Jens Holm och Eva-Lena Jansson uttrycker. Det vi har att förhålla oss till är själva texten. Jag läste därför innantill. Engelskan blir ju aldrig perfekt för oss som inte är engelsmän. Det som sägs på skattesidan är ju att man respekterar att det är en nationell angelägenhet, och man framhåller indirekta skatter.

Det som står i texten och som Jens Holm refererar till innehåller ju både och, det vill säga minskade rigiditeter, men det står också ensuring appropriate protection, det vill säga säkerställa ett rimligt skydd. Jag vill ändå framhålla att texterna är relativt balanserade. Även om texten är balanserad kan man naturligtvis känna oro för att det inom de 27 EU-länderna finns olika uppfattningar i de här frågorna. Självklart finns det olika uppfattningar bland de 27 EU-länderna. Det faktum att det var Sverige som drev att man skulle skriva in de sociala parterna är ett uttryck för att inte alla andra länder tycker att det självklart bör stå där. Det som står i texten tycker jag ändå är relativt balanserat.

Anf. 34 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Den här diskussionen visar den djupa oro som vi som folkvalda känner inför att vi inte riktigt vet hur utvecklingen blir,

vad som egentligen står i dokumentet och vad saker och ting egentligen innebär. Vi inser att regeringen också delar den oron, men det gör det inte bättre. Därför vill jag återigen poängtera vikten av att verkligen brett förankra de ställningstaganden som kommer att göras. Det kommer nämligen väldigt mycket i mars. Europa kan som sagt förändras över en natt. Det handlar självklart både om innehåll i olika förslag och om att EU riskerar att tudelas ännu mer, att euroländerna får en helt annan ställning än vad övriga europeiska länder i EU har.

Det är viktiga frågor och jag skulle gärna vilja att regeringen, även om det inte finns förslag, återkommer om vad som är regeringens uppfattning om olika saker. Man måste ändå kunna ha en uppfattning även om det inte finns några förslag.

Anf. 35 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Som påpekats både av finansministern och av Marie Granlund kan man känna oro på många olika nivåer som gör att man läser texten utifrån ett visst perspektiv och lägger in saker i den som kanske balanseras upp av nästa mening, men den känns inte lika tung mot bakgrund av de utspel som det fransk-tyska initiativet är ett exempel på. Det handlar inte bara om att det finns olika uppfattning inom EU-27 utan att det just finns en mer och mer tydligt uttryckt uppfattning från Frankrike och Tyskland, som ju inte är vilka medlemsstater som helst utan som har haft en väldigt tydlig roll i det här arbetet framåt, vare sig det gäller de första kommentarerna från Van Rompuy-kommissionen eller var vi är i dag. Den oron gör ju att vi behöver en mer samlad bedömning mellan regering och riksdag och ett tillfälle där vi tillsammans kan rita upp de stora linjerna och inte bara ta det styckevis och delat. När vi tar det styckevis och delat kommer varje enskild fråga att färgas av den här oron. Jag tror inte att det är någonting som heller gagnar regeringen.

Jag hoppas verkligen att diskussionen i finansutskottet blir sådan att vi kan få en mer heltäckande diskussion om vart EU är på väg. Vi uttryckte ju, som jag sade i mitt förra inlägg, dessutom en gemensam oro från S, MP och V redan i mars när EU 2020-strategin antogs.

Anf. 36 JENS HOLM (V):

När det gäller enbart frågan om employment protection legislation, det som EU vill ändra på, undrar jag om finansministern kan ha en konkret tanke kring vad det är för skydd för arbetarna som man ska ändra på. Vad finns det för problem med det egentligen?

Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är inte upp till Sverige att ha synpunkter på vad andra länder gör med sin arbetsrätt. Det är en avvägning som måste ske mellan flexibilitet och trygghet som måste prövas inom varje lands system. Det som nu är aktuellt är att det sker rätt omfattande förändringar i två länder, det vill säga Grekland och Spanien. Det är deras regeringar och deras parlament som har diskuterat det. Sedan kan man naturligtvis göra olika avvägningar av det. Jag har läst igenom dessa program relativt noggrant. Såvitt jag kan bedöma gör de här regeringarna någorlunda väl avvägda bedömningar och gör vissa förskjutningar i detta.

Det som framgår av meningen är att det kan handla om båda riktningarna, det vill säga att det å ena sidan kan handla om att minska rigiditeten, alltså minska anställningsskyddet, och å andra sidan öka det. Man framhåller ju också, precis som Gustav Fridolin påpekade, att det är så här kompromisser mellan 27 länder nästan alltid ser ut. Först säger man det ena och sedan säger man det andra.

Därtill är det så att inget land någonsin skulle göra en reform på det här området. Om ni frågar den spanska regeringen hur den upplever det jag har gjort skulle jag gissa att Zapatero svarar ungefär som det som står här, att vi har försökt att öka flexibiliteten men samtidigt väga av och säkra ett gott skydd för arbetstagarna.

Grundsvaret på frågan är att den inte ska ställas till mig. Till mig ska ställas frågan: Vad anser den svenska regeringen om vad vi ska göra i Sverige? Det har vi diskuterat i många sammanhang. Där är vår grundläggande hållning att vi tror att kollektivavtalsmodellen är en väl fungerande bas för svensk arbetsmarknad.

Jag har faktiskt aldrig varit med om att någon under den tid som jag har hållit på med detta i EU-sammanhang, som nu ändå är snäppet längre än fyra år, i synpunkterna på Sverige har rest frågan om hur vår lönebildning fungerar eller hur våra kollektivavtal fungerar. Däremot har jag många gånger hört att man har sagt att svensk lönebildning fungerar väldigt väl och den brukar framhållas som ett mönster.

Man kan känna oro. Jag kan förstå den oron. Det är precis som Marie Granlund säger, diskussionen är jättesvår att föra och kommer också att vara jättesvår att föra i mars. Vi vet ju inte ens om, och jag måste säga att jag har lite svårt att se hur de ens skulle kunna komma fram med färdiga förslag till marstoppmötet om man talar om en långtgående konkurrenskraftspakt för euroländerna. Vi kan betänka att Van Rompuy-gruppen och de sex direktiven är en process som inleddes under det svenska ordförandeskapet hösten 2009. De här processerna är ofta rätt långdragna.

Samtidigt kan man naturligtvis göra reflexionen att tillväxten i EU-länderna utanför euroområdet är ungefär 2,7 procent i år och 3 procent nästa år. Den ligger på ungefär halva den nivån i de fyra stora euroländerna. Det är väl klart att de har behov av att prata om sin konkurrenskraft. Vi har så att säga i den meningen ett two-speed Europe. Vi har ett slow-speed Europe och ett high-speed Europe. Det är klart att det gör att de måste tala om de här sakerna.

Sedan delar jag Marie Granlunds uppfattning. Jag tycker att Europa ska hålla ihop. Vi bör känna oro för att det blir en allt tydligare uppdelning, givet att vi ändå har respekt för att de har särskilda bekymmer.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka att sammanfatta. Flera talare på oppositionssidan har hänvisat till det de sade under den tidigare punkten och även under denna punkt. Det finns två avvikande meningar. Den ena från Sverigedemokraterna som, om jag förstod det rätt, är en upprepning av en tidigare avvikande mening som fokuserar på en oro för centralisering och överstatlighet. Sedan finns det en från Jens Holm som fokuserar på oron för arbetsrätten.

Även med hänsyn tagen till de två avvikande meningarna finner jag att det finns stöd för regeringens här intagna position under punkt 7.

Anf. 39 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag kan tillägga att jag håller med Vänsterpartiet om arbetsrätten. Den nämnde även jag.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Då formulerar jag om det så här: Sverigedemokraterna har en avvikande mening som fokuserar på centralisering, överstatlighet och arbetsrätt. Jens Holm har anmält en avvikande mening som fokuserar på arbetsrätt, men de sammanfaller ändå inte.

Även med hänsyn tagen till allt detta finns det stöd för regeringens här intagna position.

Vi går vidare till punkt 7.2 om en ledamot till Europeiska centralbankens direktion.

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag har inte några synpunkter på ECB:s styrelseledamöter.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Detta är formellt en beslutspunkt. Jag finner att det finns stöd för regeringens intagna position under punkt 7.2.

Punkt 8, Genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten. Där är det examination av ett antal länder: Bulgarien, Cypern, Danmark och Finland.

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi har inga invändningar mot det som kommissionen gör som bedömning här. Det är att effektiva åtgärder har vidtagits av länderna i fråga.

Om jag ska göra några reflexioner kan jag konstatera att Danmark och Finland tillhör de länder som verkligen vidtar åtgärder för att komma till rätta med detta och också har valt en väg framåt som bidrar till att de på lång sikt får förbättrade tilläggsförfaranden.

Siffrorna för Bulgarien ser ju bra ut men ger viss anledning till oro. Man har visserligen starka offentliga finanser, men man har haft betydande problem med sin skuldsättning. Det finns följaktligen en osäkerhet kring det. Men de anses som sagt från kommissionens sida ha vidtagit rimliga åtgärder. Vi har ingen invändning mot det.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Får jag fråga: Litar finansministern på Bulgariens siffror? Det är ett land som har stor korruption och enligt kommissionens egen utvärdering organiserad brottslighet och alla möjliga problem. Finansministern kanske ska vara lite försiktig.

Anf. 45 JENS HOLM (V):

Det här är inte en fråga om huruvida man är för eller emot stabilitets- och tillväxtpakten. Det skulle kunna bli en lång diskussion. Stabilitets- och tillväxtpakten innebär ju att EU lägger sig i medlemsländernas ekonomiska politik och säger att här måste ni sanera era budgetunderskott och så vidare.

Det är väldigt viktigt att man inte har för stora budgetunderskott. Det vill jag verkligen understryka. Men jag blir lite smått provocerad av formuleringen vad gäller Danmark, där man tar upp att den danska regeringen har beslutat att avskaffa, jag tror att man kallar det för efterlön i Danmark, tidigare pensionsavgångar, som jag vet är en extremt kontroversiell fråga i Danmark. Fackföreningarna har gått man ur huse mot det beslutet. För mig är detta ett exempel på sådant som EU inte borde peka ut. Danmark ska självt bestämma på vilket sätt man vill sanera sina finanser. EU ska inte säga att det här var ett bra beslut.

Anf. 46 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Det finns väldigt stora risker med att inte ha en fungerande stabilitetspolitik. Detta har Sverige fått erfara och det har nu EU i stort fått erfara. Men det är också en del små risker med att ha ett felaktigt stabilitetsregelverk eller ett regelverk som innebär att EU börjar användas som ett slagträ i debatter som vi alla anser vara inhemska. Det sade vi redan när de här pakterna slöts. Det kan vi nu understryka.

En av de viktigaste frågorna i den danska valrörelsen är just efterlönen. Om EU:s position på det här sättet blir ett slagträ i den danska valrörelsen tror jag att det varken gagnar EU:s stabilitetsambitioner eller Danmarks demokrati.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (M):

Nu är det ju så att vi har olika regeringar i de olika länderna. De gör olika typer av program och har olika typer av förslag för att komma till rätta med detta. Det normala är ju att man återger vilka förslag de har och bedömer vad de har för effekter på underskotten. Danskarna ska så småningom ha val och då avgörs det naturligtvis i valet i alldeles sedvanlig ordning vad de ska göra, men att man återger vad den danska regeringen avser att göra är inte krångligare än att man återger vad den grekiska, brittiska eller finska regeringen avser att göra.

Det är inte fråga om att EU bestämmer vad danskarna ska göra utan det är dansk regering som har förslag. Man tittar på dem och har en synpunkt på dem. Huruvida de sedan beslutas är naturligtvis upp till danska Folketinget efter att man har haft sina parlamentsval. Det tycker jag är en självklarhet. Det är sedvanlig ordning, så att säga.

Anf. 48 JENS HOLM (V):

Jag ser den här formuleringen som att EU tydligt backar upp de danska åtgärderna. Vi har en avvikande mening med hänvisning till just det. Den lyder:

Det är viktigt att länderna kommer till rätta med ett budgetunderskott, men det är upp till medlemsländerna att själva besluta om vilka åtgärder som ska vidtas. EU:s välkomnande av det danska avskaffandet av den tidigare pensionsavgången är exempel på sådant som EU ska hålla sig ifrån.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta på det sättet att det finns, som jag uppfattar det, en avvikande mening. Det är den som Jens Holm just läste

upp. I övrigt finns stöd för regeringens här intagna ståndpunkt under punkt 8.

Vi kan gå vidare till punkt 9, Förberedelser inför G20-mötet. Det är en besluts punkt.

Anf. 50 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi har alltid ett terms of reference för G20-mötena. Det brukar ju vara så att det är det som ska vara den utgångspunkt som EU-länderna gemensamt företräder på G20, vilket också har en viktig funktion i så måtto att inte alla europeiska länder behöver göra inlägg och tala i de här frågorna.

Vi tycker att det är bra att terms of reference finns. Jag kan påpeka för Gustav Fridolins välbefinnande att klimatfrågan bör understrykas i detta sammanhang – och det har vi fått med tidigare flera gånger – för att ge politisk draghjälp för FN-förhandlingarna.

Här har vi igen svårigheten: Vad är det vi pratar om? I terms of reference finns inte riktigt de tankar som till exempel den franske presidenten har gett uttryck för i olika tal. I samband med att han var i Davos gjorde han långtgående utfästelser om prisvolatilitet på råvarumarknader och andra saker. Det återspeglas inte riktigt i terms of reference. Det är en traditionell EU-position som intas här, och det tycker vi är bra.

Anf. 51 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen!

Ett av de stora problemen i klimatförhandlingarna, som finansministern underströk, där man delvis bör se och studera hur G20 förbereder sig, är den ständiga misstron mellan så kallade utvecklingsländer och de industrialiserade länderna. En stor del av misstron bygger på att utvecklingsländerna inte tror på de industrialiserade ländernas löften om att finansiering av klimatåtgärder ska bestå av additionella medel. Man har sett att en hel del av de medel som har gått till klimatåtgärder i utvecklingsländer inte har varit additionella utan en omvandling av pengar som annars skulle ha getts som utvecklingssamarbete eller så kallat bistånd.

Därför skulle det vara ett viktigt steg framåt om G20 i sina slutsatser återigen underströk vikten av att pengarna som går till klimatåtgärder i utvecklingsländer är additionella medel. Det har funnits sådana skrivningar i EU:s positioner i andra sammanhang tidigare. Jag skulle önska att regeringen lyfte upp frågan under den här punkten och såg till att få med det i EU:s förberedelser till G20-samtal.

Anf. 52 JENS HOLM (V):

Det finns mycket i dokumentet som är intressant. Det är viktigt med en ny IMF-reform. Det är bra att man tar upp matkrisen i världen och de höjda matpriserna. Det är viktigt med finansreglering – Basel 2, Basel 3. Det är bra att finansministern också tar upp klimatfrågan. Det är fler än Gustav Fridolin som är engagerade i den frågan.

Jag skulle också vilja understryka precis det som Gustav Fridolin tog upp. Kan finansministern säga att det måste vara additionella pengar? Annars är det stor risk att klimatfinansieringspengarna tas från biståndet eller någon annanstans ifrån. Då är inte mycket vunnet.

Anf. 53 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr ordförande! För dem som läser de stenografiska uppteckningarna framgår det inte på ett tydligt sätt att saker sägs med humor och ironi. Det kan tolkas som att det bara är Gustav Fridolin i hela Sveriges riksdag som på något sätt är engagerad i klimatfrågor. Det är väsentligt att det faktiskt framgår att klimatfrågorna är viktiga, även om regeringen tydligt har nedprioriterat dem. Jag har upplevt att många i Sveriges riksdag, även från den borgerliga sidan, har varit engagerade i klimatfrågorna. Jag tycker att det ska framgå i protokollet att det är fler än Gustav Fridolin i nämnden som är engagerad i klimatfrågor.

Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig nämna klimatfrågan. Jag har naturligtvis respekt för att alla ledamöter i EU-nämnden, sannolikt även i Sveriges riksdag, tycker att klimatfrågan är viktig.

Jag vill dock påpeka att bilderna av kontroverserna inte alltid är samstämmiga. Jag var under G20-mötet i Saint Andrews ansvarig för att företräda EU i en diskussion med Brasilien, Ryssland och Kina som pågick i många timmar. Jag kan inte dra mig till minnes att det vid något tillfälle nämndes frågan om additionalitet. Argumentet var att de inte ville ha en sådan uppgörelse därför att vi inte skulle lägga oss i vad de gör med sin politik – punkt! Sedan upprepades argumentet i många timmar.

Det kan vara så i andra sammanhang – det är troligt eftersom vi vet att andra utvecklingsländer har haft den ståndpunkten. När det gäller Ryssland, Kina och Brasilien är min bestämda bild att de helt enkelt inte ville ha en uppgörelse – särskilt Kina, därför att de inte ansåg att världen har med Kinas inre förhållanden att göra.

Vi ska kolla det Gustav Fridolin har påpekat, och som jag förstår att alla ledamöter i nämnden instämmer i, nämligen att vi ska tillföra en kommentar från vad som tidigare har funnits i G20:s terms of reference. Det har vi gjort vid tidigare möten – och faktiskt alltid fått genomslag för. Det är oftast Sverige ensamt som tar upp dessa frågor på rådsmötena, precis som vi tidigare har påpekat. Vi ska kolla om det finns tidigare texter som kan användas och därigenom driva igenom frågan.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här intagna position under punkt 9.

Punkt 10 handlar om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för 2009. Det är en beslutspunkt.

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (M):

Som ni vet är det här om ansvarsfrihet för EU-budgeten ett årligt återkommande ärende. Revisionsrapporten har föredragits i rådet och varit uppe som informationspunkt. Nu är frågan vilket beslut vi ska fatta.

Bilden nu är att det är en minskning av felen. Samtidigt är ett problem att vi inte har en bild av hur stor minskningen har varit. Det finns skäl att understryka i diskussionerna, även till revisionsrätten, att det är en enorm fördel om de exakt kan redovisa vad som har hänt och att de använder metoder som gör att man förstår vad som händer på området.

Antalet fel inom jordbruksområdet har ökat. Samtidigt har antalet fel inom sammanhållningsområdet minskat. Helhetsbedömningen från revisionsrättens sida är att antalet fel samlat har minskat.

Vi tycker att det hade varit bra om man kunde ha redogjort för hur stor minskningen är i förhållande till tidigare, inte minst därför att Sverige vid ett antal tillfällen, även Holland och Storbritannien, har påpekat att vi anser att takten i förbättringar måste vara fortsatt hög för att vi ska tycka att det är rimligt att bevilja ansvarsfrihet.

Vi har också drivit ett antal frågor som är viktiga för Sverige, till exempel att vi ska få en förbättrad bni-statistik. Den är central. Ni minns säkert att vi har fått göra vissa justeringar av våra avgifter till EU på grund av att det har funnits brister i redovisningen av bni-statistiken.

Vår slutsats är att det pågår en del processer. Vi ska lyssna av vad briter, holländare och andra slutgiltigt landar på. Vår hållning är att vi kommer att rösta för detta och bevilja ansvarsfrihet, om vi inte ser att andra länder också är beredda att lägga ned rösterna och i sådana fall driva fram en hårdare hållning.

Mandatet vi begär är att vi ska få göra en samlad bedömning att rösta för, men med tillägget en öppning för att om förhandlingsläget är sådant att det finns fler länder som är beredda att driva frågan hårdare att även Sverige kan följa med där.

Anf. 57 MARIE GRANLUND (S):

Vi delar den uppfattning regeringen har. Vi tycker egentligen att man ska gå fram hårdare. Däremot är det lite märkligt att det är bättre förutsättningar denna gång än tidigare. Då är det också lite märkligt att vid detta tillfälle säga nej till ansvarsfrihet om man inte har sagt det tidigare när saker och ting trots allt har förbättrats. Egentligen är vår uppfattning att man ska gå hårdare fram.

Anf. 58 FREDRICK FEDERLEY (C):

Jag delar både finansministerns och oppositionsledarens uppfattning. Oppositionsledaren i nämnden, kanske jag ska säga.

Jag funderar lite grann på hur det här går till. Så klart fattas ett formellt beslut som handlar om ansvarsfriheten. Har finansministern möjlighet att göra något skriftligt påtalande utöver detta? I tider med stor ekonomisk oro i världen är det särskilt viktigt att vara tydlig på alla punkter. Jag ser klart och tydligt problemet med att om man har blivit bättre och helt plötsligt inte får ansvarsfrihet sänder det märkliga signaler. Det här återspeglar hur rådet generellt ser på ekonomisk hantering. Om man inte gör tydliga markeringar i någon form av text kanske det innebär att rådet i sig tappar i förtroende eftersom man bedöms att inte göra tillräckligt hårda ekonomiska prioriteringar. Kan finansministern upplysa om hur detta funkar? Finns det något som kan göras tydligare?

Anf. 59 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det ligger en del i det som Marie Granlund påpekar är svårigheten. Vi har tidigare rekommenderat EU-parlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet, och vi har varje gång gjort det med starka markeringar att det måste vara en fortsatt stark förbättringstakt. Nu finns det i redovisningen lite motstående reflexioner från revisionsrättens sida. På en del

områden har det minskat, och på en del områden har det förvärrats. Så brukar det i och för sig vara. Men revisionsrätten gör den samlade bedömningen att det har minskat.

Jag tycker att det är otillfredsställande att revisionen inte kan berätta om förbättringstakten är konstant. Är det en marginell förbättring som har skett eller är det en fortsatt stark förbättring som har skett? Det är besvärligt.

Jag kan fortsätta in på Fredrick Federleys fråga. Det förekommer en diskussion om en eventuell skriftlig deklaration från bland annat Storbritanniens och Hollands sida om ytterligare något hårdare skrivningar. Det är materia som rör sig framåt oftast precis dagarna innan. Vi får se vad holländarna och britterna återkommer med. Sedan kan vi utifrån vår diskussion här få, som jag uppfattar det, ett mandat att antingen rösta för eller lägga ned om – man måste uttrycka sig exakt – det föreligger andra länder som också är beredda att inta en hårdare position.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Det är bland annat detta att antingen rösta för eller lägga ned. Sedan vill finansministern också ha mandat att eventuellt vara med och skriva under det särskilda yttrandet. Är det så jag ska uppfatta det?

Anf. 61 Finansminister ANDERS BORG (M):

Som eventuellt kan innebära att andra länder lägger ned sina röster, och då kan även Sverige komma att göra det.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Det är liksom en röstförklaring om man lägger ned sin röst?

Anf. 63 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja.

Anf. 64 JENS HOLM (V):

Låt mig få ställa en snabb kontrollfråga till finansministern.

Revisionsrätten lämnar in en negativ revisionsförklaring för 16:e året i rad, skriver ni i ert underlag. Innebär det att revisionsrätten inte tillstyrker ansvarsfrihet för kommissionen? Är det så det ska tolkas?

Nej, okej. Om det är så tycker jag att den svenska linjen borde vara att gå på revisionsrättens uttalande och inte tillstyrka ansvarsfrihet.

Jag förstår att man kan vilja se att det görs vissa framsteg, men det är fortfarande väsentliga fel på samtliga utgiftsområden förutom två. Man ökar till och med felprocenten vad gäller jordbruksområdet. Då tror jag att det är bättre att säga att man inte tillstyrker ansvarsfrihet.

Du tittar lite märkligt på mig. Du får korrigera mig om det formalismässigt inte går att göra så, men så känner jag från hjärtat att Sverige borde agera.

Anf. 65 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag kan också instämma i att det är olyckligt att man tillstyrker ansvarsfrihet. Jag skulle önska att man inte gjorde det med tanke på att det

2010/11:22

11 februari

handlar om så mycket svenska skattemedel. Även om det har blivit bättre finns det ingen anledning att låta detta fortgå. Sveriges linje håller jag inte med om. Jag vill gärna anmäla avvikande mening.

Anf. 66 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! Likt nämndens övriga ledamöter – skulle jag gissa, det är viktigt att poängtera med tanke på tidigare meningsutbyte – har jag suttit i ett antal föreningsstyrelser. Jag har aldrig gått fram till ett årsmöte och bett om ansvarsfrihet med hänvisning till att jag är lite mindre dålig nu än vad jag var förra året. Det årsmötet har att bedöma är om man lever upp till kraven, om man är tillräckligt bra, inte om man är tillräckligt bra i förhållande till hur man var förra året.

Där kan jag tycka att rådet alltför många gånger har varit lite för snäll mot kommissionen. Jag kan också tycka att det finns ett utrymme för Sverige att markera att man inte anser att kommissionen ska få ansvarsfrihet. Det utrymmet ligger just i att man år efter år starkt markerat att förbättringstakten måste vara hög, men när vi nu får en revisionsrapport vet vi inte hur hög förbättringstakten är. Vi kan se att det på ett för oss mycket viktigt och centralt område, nämligen jordbrukspolitik, till och med har blivit sämre jämfört med tidigare år. Det tycker jag är grund för att inte ge ansvarsfrihet.

Med hänvisning till Marie Granlunds tankegång, att man skulle vilja gå hårdare fram men att det är svårt med tanke på att man inte gjort det tidigare, vill jag säga att det inte precis vore en konstitutionell innovation att en opposition som har majoritet i ett parlament tvingade sin regering att inte ge ansvarsfrihet för kommissionen.

Anf. 67 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag vill trots allt krångla till det lite för Jens Holm. Rådets beslut är alltså att utifrån revisionsrättens årsrapport bedöma om vi ska rekommendera EU-parlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för EU-budgeten 2009. Var ligger felen som revisionsrätten påpekar? Nästan alltid på medlemsländerna, och det är en komplicerande faktor. Medlemsländerna ska uttala sig om kommissionens ansvarsfrihetsprövning när de fel som revisionsrätten påpekar i allt väsentligt ligger på hur medlemsländerna tillämpar detta. Man kan påpeka att 75 procent av felen, om de underlag jag fått är korrekta, gäller tillämpning av offentlig upphandling, som ju sker i varje medlemsland. Det är därför diskussionen blir lite mer komplex än vad den kan vara i andra sammanhang.

Sverige har tillsammans med Holland och Danmark drivit att medlemsländerna bör skärpa sin kontroll. Det är därför vi har de nationella deklarationerna där varje länsstyrelse och annan myndighet med flera får gå igenom detta och göra intyganden, och det har följts upp. För att inte förhåva oss själva ska det sägas att när vi gjorde genomgången hittade vi rätt mycket fel även i den svenska tillämpningen. Det är inte bara andra länder som missköter sig, utan även i Sverige finns missförhållanden som vi löpande måste korrigera.

Man måste också konstatera att det finns olika typer av fel. Det finns allvarliga fel och mindre allvarliga fel som handlar om hur detta tillämpas. Vi har hela tiden haft hållningen att det måste ske stora förbättringar för att man ska kunna bevilja ansvarsfrihet. Den hårdaste markeringen

hittills, som holländarna vid något tillfälle gjort, har varit att lägga ned rösten. Vi har vid några tillfällen hotat att lägga ned rösten.

Det är en komplikation att det vi bedömer är ansvarsfrihet för kommissionen när det i revisionsrättens årsrapport och i alla genomgångar är alldeles uppenbart att det är medlemsländernas tillämpning som skapar felen. Med det vill jag inte säga att jag inte delar Gustav Fridolins eller för den delen Jens Holms och andra ledamöters här uttryckta uppfattningar att det är bekymmer med dessa frågor. Det tycker vi naturligtvis. Sedan får man göra en avvägning och se hur långt man kan gå.

Som jag sade skulle vi önska att vi fick mandat att om det finns enighet om att bevilja ansvarsfrihet stödja det. Om det inte finns enighet utan ett antal länder är beredda att lägga ned sin röst – i detta sammanhang Storbritannien och Holland – skulle vi vilja ha mandat att följa med dem. Vi måste dock röna ut var exakt vi landar.

Anf. 68 JENS HOLM (V):

Det handlar ju om EU-medel, och det är kommissionen som är ansvarig för utbetalningarna av dem. Det är kommissionen som är ansvarig för att ge tydliga riktlinjer så att medlemsländer, småföretag, lokalpolitiker och andra ska begripa vad det handlar om. Man kan fråga nästan vilken lantbrukare eller lokalpolitiker som helst som vill göra en offentlig upphandling och få svaret att det är extremt komplicerat, mycket på grund av att EU har motstridiga och ibland helt obegripliga krav och specifikationer.

Självklart är det ett ansvar på medlemsstatsnivå, men ett tungt ansvar vilar också på EU-kommissionen. När revisionsrätten för sextonde året i rad säger att det finns stora fel och brister och lämnar en negativ förklaring tycker jag att det är det som Sverige ska gå på.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Ingen ytterligare finns på talarlistan, och jag ska då försöka sammanfatta detta. Som jag uppfattar det finns det avvikande mening från två partier, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet, som inte önskar bevilja kommissionen ansvarsfrihet. Gustav Fridolin instämmer?

Anf. 70 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Jag vet inte om min avvikande mening skiljer sig från Vänsterpartiets respektive Sverigedemokraternas, men jag vill inte ge mandat att bevilja ansvarsfrihet. Jag kräver inte att man ska rösta nej till ansvarsfrihet, men jag vill inte ge mandat att rösta ja. Den sannolika följden av det skulle vara att vi lägger ned rösten.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Är din linje att Sverige bör lägga ned sin röst?

Anf. 72 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Om det finns utrymme till att rösta nej, vilket det sannolikt inte finns, vill jag inte stoppa det. Min linje är att vi inte ska rösta ja.

2010/11:22

11 februari

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att det är ganska klart.

Två partier, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet, vill inte bevilja ansvarsfrihet, och Gustav Fridolin har just redogjort för sin något mer komplicerade men helt logiska linje. Dock finns det stöd för regeringens här intagna position och uppläggning inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 11, Budgetriktlinjer för 2012.

Anf. 74 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det gäller alltså riktlinjer för EU-budgeten för 2012. Årets riktlinjer tas fram och det är tydligt att vi ska lägga vikt på disciplinerade ramverk, realistiska prognoser, tillräckliga marginaler och allt annat som vi normalt sett tycker är bra och klokt. Vi tycker att det är glädjande att riktlinjerna slår fast Europeiska rådets uttalande från oktober 2010 att EU:s budget och kommande fleråriga budgetramar bör återspeglas i detta samt att medlemsländerna ska anstränga sig för att återföra nivåer för offentliga underskott och statskuld till långsiktigt hållbara nivåer.

Vi kan leva med dessa riktlinjer.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 11.

Punkt 12 gäller övriga frågor.

Anf. 76 Finansminister ANDERS BORG (M):

Får jag vara komplicerad? Jag har inte en övrig fråga men en fråga som kommer upp på ett möte med en utvidgad eurogrupp kvällen före. Vill ordföranden att jag nämner det under den här punkten, eller ska vi ta en extrapunkt, en övrig övrig fråga?

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi kan väl ta den som en övrig övrig fråga. Vi hade inga övriga frågor.

Anf. 78 Finansminister ANDERS BORG (M):

På måndag afton ska vi delta i ett möte med den utvidgade eurogruppen. Den är utvidgad med samtliga medlemsländer, vilka alltså bjudits in. Det är för att diskutera den europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) som vi ska skilja från den europeiska stabilitetsfaciliteten (ESFS) och som euroländerna just nu håller på att omskapa under ledning av EFSF-chefen Regling.

Man kan konstatera att EFSF-arbetet har gått framåt och ska, enligt vad som tidigare sades på Europeiska rådet, återrapporteras i mars. Vi har naturligtvis inte några djupare insikter i detta eftersom det är ett arbete som helt bedrivs i eurogruppen, men det förefaller som om man gradvis för det framåt.

När det gäller ESM är det alldeles klart att den ska vara en separat institution, skild från EFSF. Det är det som ska komma efter. Här har diskussionerna inte kommit lika långt; vi har haft arbetsgruppsmöten. Det som ska diskuteras är storleken, den rättsliga ställningen, besluts- och

styrformer, privatsektorsdeltagande, finansiella instrument, senioriteten på lån och prioritering av lån. Vi har helt enkelt ännu inte sett några konkreta förslag för att kunna ta ställning till detta.

Man ska väl påpeka att här finns en svårighet för Sverige i och med att vi inte kommer att ingå i ESM. Vi bör således vara lite försiktiga med att ha alltför mycket synpunkter på den. Det vi möjligtvis kan påpeka, med reservation för att vi inte kommer att delta, är att de bör vara noggranna med de så kallade moral hazard-aspekterna, det vill säga att man ska skapa ett stöd men därmed inte skapa en väg till ökad skuldsättning.

Liksom tidigare kommer vi väl att påpeka att Sverige i framtiden har för avsikt att, precis som tidigare, ta ställning till varje sådant fall var för sig, att vi i så fall ser detta som en bilateral fråga.

I huvudsak är det fråga om en utvidgad eurogrupp, men vi bör, givet att vi inte har för avsikt att skicka in några pengar, ha en hovsam attityd i samband med våra debattinlägg.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Detta är alltså en informationspunkt på vår dagordning. Ni kan visserligen försöka formulera en avvikande mening, men den kommer inte att tas upp.

Anf. 80 ELISABETH SVANTESSON (M):

Man får i detta sammanhang en känsla av att eurogruppens ledare går mot att mer och mer träffas för sig själva, alltså hålla egna toppmöten. Man får den känslan också när det gäller den här mekanismen. Får finansministern en sådan känsla?

Anf. 81 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är svårt att bedöma. Det har vid några enstaka tillfällen förekommit att de haft eurogruppsmöten. Mitt under den pågående krisen skedde det med Gordon Brown som särskilt inbjuden. Nu har det aviserats något nytt eurotoppmöte.

Vi är ju inte en del av eurogruppen, och det är därför naturligt att vi inte blir inbjudna till den typen av möten och att vi inte heller deltar i dem. Det får man naturligtvis pröva från fall till fall. Jag är väldigt osäker på vad det handlar om. Vi har en eurogrupp. Den leds av Jean-Claude Juncker. Den sammankallas då och då, normalt före mötena med Ekofin.

Eurogruppsmöten på stats- och regeringschefsnivå vet vi faktiskt inte riktigt vad det är, och vem som sammankallar förefaller inte vara alldeles uppenbart. Man kan till exempel tycka att det vore märkligt om det var Van Rompuy, givet att han ju är president för 27 EU-länder, inte för 17. Vi är som sagt inte med, och om de har toppmöten har de dem utan oss.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen. Därmed har vi kommit till slutet på dagordningen.

Vi tackar finansministern för Ekofingenomgången.

2010/11:22

11 februari

2 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning)
Utbildningsminister Jan Björklund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning) den 18–19 november 2010
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning) den 14 februari 2011

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag får meddela att Jan Björklund på grund av snöovädret tyvärr är förhindrad att komma hit. I stället har vi nöjet att ha hans statssekreterare här, Amelie von Zweigbergk.

Låt mig också få meddela en annan sak som inte har just med Utbildningsdepartementet att göra. Det är fler A-punkter på väg in. Ni kommer att få sms under dagen.

Nu går vi dock över till Utbildningsdepartementets område. Finns det några A-punkter inom ert område som pågår och som någon har frågor om? Nej. Vi kan lägga det till handlingarna.

Vi har en återrapport från ett möte den 18–19 november.

Anf. 84 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Vi har skickat ut papper till er. Det var en intressant diskussion där jag deltog och som handlade om förskolan och förskolans roll. Jag har aldrig tidigare, tror jag, varit med om en diskussion där det har varit rakt på sak om hemmafruvarianten mot förskolan och för- och nackdelar med det, men det var mycket upplyftande. Ibland är det på det sättet väldigt bra med EU-möten; man kan verkligen komma till botten med vad man tycker. Det är enkla och väldigt roliga diskussioner.

Jag tror att ni i övrigt har sett vad som finns att säga på det papper som skickades ut.

Anf. 85 THOMAS STRAND (S):

Herr ordförande! Jag vet inte om jag kan ställa den här frågan, men jag försöker i alla fall. Den handlar kanske inte om utbildning, men den finns på återrapporten från mötet i alla fall, under punkt 13. Rubriken är Social integration genom idrotten. Om jag förstått det hela rätt lyfte Sverige fram frågan om mervärdesskatteproblematiken för föreningslivet och fick stöd av Fi, som det står här. Det tolkar jag som Finland. Den frågan togs sedan upp av ordföranden som lyfte fram problematiken med momsfrågan och den ideella sektorn. Det är en fråga som oroar den ideella sektorn och många av oss i riksdagen. Jag är lite nyfiken på detta. Det lyfts fram av ordföranden. Vad står det här för? Finns det ett intresse av att stödja Sveriges uppfattning vad gäller restriktivitet i att momsbelägga ideella sektorn?

Anf. 86 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Jag ber att få återkomma i den frågan. Det handlar om ungdomsrådets frågor, och jag har inte dem aktuella här.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:
Vilket statsråd är det som har ansvar för det?

2010/11:22
11 februari

Anf. 88 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:
Det är Nyamko Sabuni.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:
Då kanske du kan vidarebefordra ett svar.

Anf. 90 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:
Absolut!

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:
Vi lägger åiterrapporten till handlingarna.
Då har vi aktuella frågor. Vi går till punkt 4 om bidrag till EU:s planeringstermin. Det var överläggning i utbildningsutskottet den 9 november. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 92 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:
Som ni vet är det nu det första rådsmötet kring utbildning under ungersk ledning. Vi kommer att ha den här debatten, som ersätter nyckelbudskapen, som det tidigare har varit kutym att man gjort. Man har fastställt det i februari på mötet.

Debatten kommer att utgå från en tillväxtrapport som har tagits fram. Det är en uppföljning av vad som händer på utbildningsområdet. Själva idén med debatten är att man ska summera debatten och vidarebefordra detta till allmänna rådet och till Europeiska rådets uppföljning av EU 2020-strategin.

Tanken är att rapporten ska ge en samlad bild av medlemsstaternas nationella mål. Alla länder har skickat in preliminära mål på EU 2020-strategin. Nu har man gjort en aggregerad bild för att se på alla EU-medlemsstater summa summarum. Hur lever vi upp till de här målen på EU 2020-sidan? Till exempel handlar det om dropouts från gymnasiet och den totala mängden som har gått på högre utbildning.

De preliminära resultat som man får när man tittar på alla länder är något illavarslande. Man kommer enligt de preliminära siffrorna inte att nå upp till de mål som man har satt för EU 2020, utan man hamnar till exempel på 10 ½ procent när det gäller dropouts, mot satta 10. Som ni hör är det ingen dramatisk felmarginal, men det är ändå oroande. När det gäller högre utbildning ligger man på 37,3. Där ligger målet på 40. Det man ska tänka på när det gäller EU 2020 och de utbildningspolitiska målen är att det inte är några bindande mål. Det är dock mål som vi har kommit överens om.

Det är det här som diskussionen kommer att handla om, helt enkelt. Vi från Sveriges sida har anmält våra mål preliminärt. De kommer att fastställas först i april tillsammans med vårpropositionen. Vi kommer att ge det till riksdagen. Med de preliminära siffror som vi har lämnat in ligger vi inom ramen. Vi har rapporterat nationella mål som håller sig till EU 2020. Vi har sagt 40 till 44 procent när det gäller eftergymnasial eller

motsvarande utbildning – ”eftergymnasial” är såväl yrkeshögskola som universitet och högskola – och 10 procent när det gäller skolavhopp.

Jag tror att många av länderna just nu sitter i en oerhört svår ekonomisk situation. Vi har det bättre än de flesta andra. Många andra länder har rapporterat in siffror på ett ansvarsfullt sätt ändå, tycker jag. Man har tittat utifrån hur de har det just nu på budgetfronten. Sedan har man skickat in siffror. Det finns väl en förhoppning att siffrorna kommer att bli justerade när ekonomin förhoppningsvis vänder även i andra länder.

Det är så diskussionen kommer att föras, hoppas jag. Jag hoppas att det kommer att bli en intressant diskussion.

Anf. 93 THOMAS STRAND (S):

Jag har frågor om det som lyftes fram angående att man inte når de gemensamma målen. Är det stora eller små brister? Vad kan man se för tendenser? Vilka länder klarar inte av det, och vad beror det på egentligen? Är det ekonomin, eller finns det andra orsaker? Vad kommer Sverige nu att säga för att trycka på och skärpa? Det är viktigt att man jobbar gemensamt för att nå målen. Vad är Sveriges röst här?

Anf. 94 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi tycker att det är bra att Sverige lägger ned så mycket resurser bland annat på forskning och utveckling. Vi har ett mål för utbildning och forskning på 4 procent av bnp. Detta går i fas med det som fastställs i Unga på väg och 2020.

Men vad jag skulle önska mer och vad som inte framgick i det som jag läste är att det borde finnas lite mer fokus på flexibla utbildningsbanor. Det kan hända saker i livet ibland som gör att man inte kan slutföra en utbildning. Man kanske vill göra ett avhopp. Det ska finnas möjligheter att komma tillbaka, till exempel genom komvux.

När jag har tittat på en tabell i bil. 1 i tillväxtöversikten har jag kunnat se att man räknar med att nå kraven för forskning, skolavhopp och gymnasial utbildning. Beräkningarna på det här tycker jag ser lite väl optimistiska ut. Jag har svårt att se hur man skulle uppnå ökad läskunnighet och kravet på 40 procent för eftergymnasial utbildning, när vi har sett att en så hög invandring som vi har drar ned snittresultaten i skolor och gymnasier. Jag skulle även önska att man hade mer samarbete mellan näringslivet och utbildningssektorn än vad som har framgått här.

Jag har en liten oro som jag vill ge uttryck för. Den ökade rörligheten bland unga över gränserna skulle kunna riskera att Sverige satsar på universitetsutbildning för att sedan se att de vi utbildar flyttar ut till andra europeiska länder, så att vi inte får behålla dem och så att de inte kan bidra till ökad tillväxt i landet. Det är en liten farhåga som man kan se med det här.

När det gäller tioprocentmålen med avhopp anser vi att det är viktigt att man understryker betydelsen av ordentliga skyddsnät för dem som riskerar att hoppa av.

Anf. 95 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Thomas Strand frågar varför vi inte når målen sammantaget och vad det finns för tendenser. Den tendens som finns är att länder med extremt dålig ekonomi ser större svårigheter att nå upp till de olika målen. Det är

de tendenser man kan se, helt enkelt. Vi kommer att trycka på behovet av ökad forskning och ökat tryck på innovation och att vi måste stå upp för de kunskapsmål som vi har satt upp i 2020. Det är inte en slump att det står, utan detta är vad man samlat har kommit överens om; det är så här Europa ska klara av att stå upp mot Asien och andra ekonomier. Det är det enda sättet vi kan konkurrera på. Det är det vi kommer att säga.

Margareta Sandstedt! Den ökade rörligheten tycker vi är bra. Den är en av målsättningarna för EU på utbildningssidan. Vi vill ha en ökad mobilitet. Vi tror att det är bra för EU och Sverige. Vi hoppas och tror att det kommer att vara fler ungdomar från andra länder i EU som lockas till Sverige för att plugga här. Vi tror att det finns många svenskar som kommer att vilja plugga utomlands och sedan i viss mån komma tillbaka. Men det kommer också att vara ett utbyte. Det är svenskar som kommer att bosätta sig utomlands efter att ha pluggat där, och det är folk från andra länder som kommer hit för att stanna kvar här och jobba. Det tror vi är väldigt bra och nyttigt på alla sätt, så även på den ekonomiska sidan.

När det gäller det livslånga lärandet håller jag helt med dig. Det är väldigt viktigt att vi har ordentliga satsningar på livslångt lärande. På svensk sida har vi på sistone haft till exempel yrkesvux, som har varit en sådan satsning. Vi har även haft satsningar på folkhögskolorna, på motivationsplatserna och så vidare. Där tror jag att vi helt håller med. Även Köpenhamnsprocessen och andra EU-instrument som vi använder handlar om livslångt lärande.

Anf. 96 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr ordförande! För oss som tror på ett EU som i ökad utsträckning handlar om att man använder sig av "best practice", att lära av andra, att dela erfarenheter och att sätta upp mål som det sedan är upp till medlemsstaterna att finna en politik för att nå, snarare än ökat centralstyre, är det viktigt att den typen av arbete blir effektivt. Därför blir denna typ av diskussioner så oerhört viktiga och denna typ av uppföljning någonting som måste tas på samma allvar som när vi ska hantera direktiv eller slå fast tydliga lagstiftningar.

Jag är väldigt orolig över att man redan nu ser att vi verkar ha svårt att nå målen och skulle önska att Sverige i denna diskussion vågade sig på att diskutera vad som händer i en del andra länder. Vi kan se stora protester i Storbritannien till exempel mot införande av avgifter för högre utbildning, vilket så klart kommer att leda till att Storbritannien får en lägre andel som skaffar sig och når eftergymnasial utbildning. Jag skulle önska att vi faktiskt vågade ta den diskussionen i detta sammanhang, om hur effekter av den ekonomiska krisen möts genom nedskärningar i utbildningssektorn och därigenom leder till sämre konkurrenskraft för Europa.

Anf. 97 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet tycker, precis som man också anförde från departementet, att det är bra med utländska studenter och att det kommer in nya intryck, men vi ser med stor oro på de införda avgifterna som gör att andelen har minskat.

Det är kanske lite utanför den diskussion vi för nu, men jag hade egentligen en konkret fråga om målen och procentsatserna. Vad exakt ligger Sverige på just nu, och vilken är trenden – blir vi bättre eller sämre jämfört med hur det var något tiotal år tillbaka?

Anf. 98 MARIE GRANLUND (S):

Vi ska väl inte ha någon stor inrikespolitisk debatt om livslångt lärande här. Jag tycker dock att det är bra att regeringen trycker på om detta med livslångt lärande på europeisk nivå, även om det finns mycket övrigt att önska när det gäller regeringens hantering av detsamma i Sverige.

Anf. 99 LARS HJÄLMERED (M):

Herr ordförande! Jag har två kommentarer. Den första är att det är viktigt att tänka på att man i papperen talar om genomförda examina medan man i den svenska debatten tidigare har talat om 50-procentsmålet, det vill säga att människor i 25-årsåldern ska ha påbörjat en utbildning. De här målen är satta utifrån att man tar en eftergymnasial examen på högskola eller yrkeshögskola. Det är en viktig distinktion. Egentligen skulle man ha en tydlig koppling till möjligheten att ta ett arbete senare.

Den andra gäller rörligheten, som Margareta Sandstedt begärde ordet om. Jag skulle vilja ge mitt stöd till det statssekreteraren säger här. Jag skulle vilja problematisera detta och säga att problemet snarast är vårt eget. Det är för få svenska ungdomar som åker ut och rör sig. Det beror, tror jag, mycket på bristande kunskaper i tyska, franska och andra språk att vi inte kan utnyttja den fria rörlighet vi har i Europa och ta del av utbildning i de länderna. Detta är en hemläxa som vi har att jobba vidare med i Sverige.

Anf. 100 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Jag svarar på Gustav Fridolins kommentarer först. Vi är väldigt måna om att framhålla att det är vi som äger våra utbildningsfrågor. Vi tar ansvar för våra siffror. Vad vi kan göra i de här diskussionerna är att tala om vad vi gör och, precis som du säger, komma med goda exempel på hur vi gör för att förbättra de olika sakerna. Jag tror inte att vi har något att vinna på att gå in och kritisera andra länders beslut. De har ju rätt att fatta beslut på precis samma sätt som vi själva. Vi är nog överens om att det är vi i Sverige som ansvarar för våra utbildningsfrågor, och i andra länder ansvarar man för sina.

Jens Holm frågade hur det är just nu på de olika områdena. Vi har ingen statistik som man kan jämföra bakåt i tiden. Men om man jämför med nivån på högskolestudier tillbaka i tiden ligger vi naturligtvis bättre till nu. När det gäller avhoppet är det hart när omöjligt att göra någon bra statistik, men tyvärr har vi legat högt under ganska lång tid. Vi jobbar hårt på att få ned dessa siffror. Det är ju, som väl känt, ett av den nya gymnasiereformens mål att få fler att ta sig igenom. IV-programmets bristande funktionalitet har varit en av orsakerna till problemen. IV-programmet blev ju inte vad man tänkte sig från början, utan det blev en väldigt stor andel elever som gick där, och det var få som tog sig igenom gymnasiet. Det är där man hittar avhoppssiffrorna i dag.

Marie Granlund talar om det livslånga lärandet. Vi håller med. Det är viktigt.

Jag håller också med Lars Hjalmered. Vi behöver få fler svenskar att åka utomlands. En av de satsningar på yrkeshögskolan som vi nu kommer att göra handlar om att öka mobiliteten där. Vi har fått ganska bra mobilitet på universitetssidan, men på yrkeshögskolesidan är det fortfarande dåligt, vilket beror både på bristande språkkunskaper och på att det har funnits inneboende problem när det gäller utbyte där. Det har så att säga inte legat i korten på yrkeshögskolan tidigare.

Anf. 101 GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Låt mig komma med ett förtydligande. Vi är helt överens om att utbildningspolitiken är en fråga som vi äger nationellt. Där finns det inga skilda uppfattningar. Men just därför torde det vara odramatiskt att se vad som händer och också delta i diskussionerna om vad som händer i enskilda andra EU-länder och på gemensam EU-nivå. I samråden inför andra råd har vi ju tittat på vad effekterna av krisen blir. Till exempel godtog nämndens majoritet slutsatser om att man skulle se över vad effekterna om nedskärningarna på försvarsbudgetarna runt om i EU blir efter finanskrisen. Jag är mer orolig för nedskärningarna på utbildningsbudgetarna runt om i EU-länderna.

Anf. 102 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag skulle vilja komma med en replik till Lars Hjalmered och till statssekreteraren angående rörlighet. Man har missförstått det som att vi skulle vara emot rörlighet. Det är vi inte alls. Vi ser positivt på rörlighet när det gäller utbildning och arbete i europeiska länder, men samtidigt måste man få tillåtelse att väga in någon form av riskbedömning. Det var det jag gjorde. Vad händer om vi utbildar en massa människor som sedan tar med sig utbildningen till andra länder? Då står vi där sedan och får inte den tillväxt vi skulle behöva. Det var den oron jag ville nämna.

Detta kallas för konsekvensanalys och är väldigt vanligt i näringslivet och överallt i Sverige. Jag har dock märkt att när man kommer in på frågor om ökad rörlighet, invandring och migration får man inte säga någonting alls.

Vi är för rörlighet, men vi vill gärna ha en öppenhet för att diskutera vissa riskbedömningar i detta också.

Anf. 103 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Jag har lite svårt att se vad Margareta Sandstedts motförslag egentligen är. Vi kan ju inte gärna sätta upp spärrar för att folk inte ska flytta utomlands sedan de har fått utbildning i Sverige. Det hoppas jag att vi är överens om.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Därmed sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens upplägg i de fortsatta diskussionerna under punkt 4 på dagordningen.

Punkt 5, EU 2020-strategin, är en beslutspunkt. Utbildningsutskottet hade en överläggning om detta den 9 november, och då fanns det ingen

2010/11:22
11 februari

avvikande mening i utskottet, så vi kanske kan ha en relativt begränsad diskussion här.

Anf. 105 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Det här är väl inte något särskilt uppseendeväckande. Det är rådsslutsatser om utbildningens roll i EU 2020. Jag skulle vilja säga att detta är lite av hängslen och livrem.

Tidigare har man ju haft nyckelbudskap som man har fört vidare till ER. Nu har man tagit bort dem och ersatt det hela med en debatt, som man vill skicka vidare. Då har man från Ungerns sida velat att man också ska anta rådsslutsatser för att vara helt säkra på att ER förstår vad vi vill och att vi tar ansvar för vår del.

Man har alltså gjort en upprepning av det som ER tidigare har angett i EU 2020 på utbildningsområdet och de initiativ som finns i flaggskeppet Unga på väg. Detta är innehållet i rådsslutsatsen. Man ska främst se det som att utbildningsministrarna här vill flagga för att man verkligen är engagerad och tar ansvar i de här frågorna. Det är en extrainsats vid sidan av det nya debattforum som har kommit till stånd det här året.

Anf. 106 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Jag har läst igenom detta och kommit fram till att jag måste anmäla avvikande mening på några av punkterna. Det är fem punkter som jag har hittat här och som jag vill lyfta fram.

I punkten 3 (i) står det att man ska uppmuntra universiteten att förbättra relevansen på sina kurser. Då är man inne på en farlig väg, för då går man in och styr i utbildning och forskning vid våra bästa läroanstalter. Det är inte politikernas sak att göra det, utan det är marknaden som ska göra det tillsammans med universiteten själva. Den punkten reagerar jag väldigt på.

När det gäller punkt I.4 vänder jag mig mot att man vill satsa ytterligare på att forma utbildnings- och träningssystem efter kulturella utmaningar. Det tycker jag att vi ska stryka.

I punkt II.6 stöder jag intentionen om individuella läroplaner, men de bör vara riktade mot dem som har inlärningsproblem eller pedagogiska problem. Det är där man ska lägga resurser i första hand. Men man ska inte lägga pengar på oftast misslyckade och dyra integrationsprojekt. Det är jag emot i den punkten.

Unga på väg innehåller en hel del element som jag vänder mig emot, så jag vill inte se en så stark koppling som man gör i rådsslutsatserna. Det är alltså en avvikande mening från vårt håll där.

Anf. 107 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Jag har inga kommentarer till det.

Vi står fast vid vår uppfattning att rådsslutsatserna är bra och tänker stödja dem.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag detta med att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som tar upp de fem punkter som Margareta

Sandstedt läste upp alldeles nyss. I övrigt finns det inga avvikande meningar, utan det finns stöd i nämnden för regeringens position i punkt 5.

Då går vi till punkt 6, som handlar om meddelandet *En agenda för ny kompetens och arbetstillfällen, EU:s bidrag till full sysselsättning*. Det är en informationspunkt. Den har varit uppe i arbetsmarknadsutskottet. Där hade man tydligen möjlighet att anmäla avvikande meningar, men det fanns inga.

Anf. 109 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Som ordföranden nämnde är detta en informationspunkt. Det ungerska ordförandeskapet vill gå igenom det sjunde flaggskeppet med oss. Anledningen till att man vill göra det är att det egentligen har väldigt lite med utbildning att göra men att det dock finns en accent av utbildning. Därför vill man så att säga påpeka dess existens.

Det finns fyra prioriterade områden inom det sjunde flaggskeppet. Ett av dem gäller mer kvalificerad arbetskraft och så vidare. Vi har sett att det finns en koppling som handlar om studievägledning. Det är väsentligt att man på bästa sätt ska kunna välja inriktning på sina fortsatta studier. Det är detta som det ungerska ordförandeskapet vill highlighta för oss, så att vi inte missar det. Det är ju inte exakt inriktat på oss, utan det är egentligen arbetsmarknadsfrågor som det handlar om i flaggskeppet. Unga på väg är mer direkt riktat åt vårt håll.

Anf. 110 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag har en reflexion. Min huvudinvändning är att man behandlar unga personer ungefär som en bricka i tillväxtspelet utifrån flexibilitet och rörlighet. Gör man över huvud taget någon reflexion över vad det innebär att man som ung lätt kan fastna i otrygga anställningsförhållanden för att man måste vara så flexibel och rörlig hela tiden? Konsekvensen kan lätt bli att man blir rotlös och inte får någon fast punkt i tillvaron. Jag känner en stark oro här. Jag undrar om man över huvud taget har gjort någon reflexion över detta?

Anf. 111 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK:

Anställningsfrågor är inte något som ligger på utbildningsministrarna.

Om vi talar om trygghet kan jag väl mer generellt säga att arbetslöshet är något som skapar otrygghet. Flexibilitet är ett sätt att försöka minska arbetslösheten och därmed öka tryggheten. Men denna fråga ligger som sagt inte hos utbildningsministrarna.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen under punkt 6. Finns det någon övrig fråga? Om så inte är fallet tackar vi Amelie von Zweigbergk med medarbetare för i dag.

2010/11:22

11 februari

Innehållsförteckning

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 JENS HOLM (V)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M).....	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M).....	2
Anf. 7 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 9 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 10 JENS HOLM (V)	5
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (M).....	6
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 13 FREDRICK FEDERLEY (C)	7
Anf. 14 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	7
Anf. 15 MARIE GRANLUND (S).....	8
Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (M).....	8
Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	9
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M).....	9
Anf. 19 MARIE GRANLUND (S).....	10
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 21 JENS HOLM (V)	11
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 23 Finansminister ANDERS BORG (M).....	11
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (M).....	11
Anf. 26 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	12
Anf. 27 MARIE GRANLUND (S).....	13
Anf. 28 JENS HOLM (V)	13
Anf. 29 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	13
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M).....	14
Anf. 31 JENS HOLM (V)	15
Anf. 32 EVA-LENA JANSSON (S)	15
Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M).....	15
Anf. 34 MARIE GRANLUND (S).....	15
Anf. 35 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	16
Anf. 36 JENS HOLM (V)	16
Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (M).....	16
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 39 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	18
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (M).....	18
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (M).....	18
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 45 JENS HOLM (V)	18
Anf. 46 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	19
Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (M).....	19
Anf. 48 JENS HOLM (V)	19

Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 50	Finansminister ANDERS BORG (M)	20
Anf. 51	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	20
Anf. 52	JENS HOLM (V)	20
Anf. 53	EVA-LENA JANSSON (S)	21
Anf. 54	Finansminister ANDERS BORG (M)	21
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (M)	21
Anf. 57	MARIE GRANLUND (S).....	22
Anf. 58	FREDRICK FEDERLEY (C).....	22
Anf. 59	Finansminister ANDERS BORG (M)	22
Anf. 60	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 61	Finansminister ANDERS BORG (M)	23
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 63	Finansminister ANDERS BORG (M)	23
Anf. 64	JENS HOLM (V)	23
Anf. 65	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	23
Anf. 66	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	24
Anf. 67	Finansminister ANDERS BORG (M)	24
Anf. 68	JENS HOLM (V)	25
Anf. 69	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 70	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	25
Anf. 71	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 72	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	25
Anf. 73	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 74	Finansminister ANDERS BORG (M)	26
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 76	Finansminister ANDERS BORG (M)	26
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 78	Finansminister ANDERS BORG (M)	26
Anf. 79	ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 80	ELISABETH SVANTESSON (M)	27
Anf. 81	Finansminister ANDERS BORG (M)	27
Anf. 82	ORDFÖRANDEN.....	27

2010/11:22

11 februari

2 § Utbildning, ungdom, kultur och idrott (utbildning) 28

Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 84	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	28
Anf. 85	THOMAS STRAND (S)	28
Anf. 86	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	28
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 88	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	29
Anf. 89	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 90	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	29
Anf. 91	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 92	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	29
Anf. 93	THOMAS STRAND (S)	30
Anf. 94	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	30
Anf. 95	Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK.....	30
Anf. 96	GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	31
Anf. 97	JENS HOLM (V)	31
Anf. 98	MARIE GRANLUND (S).....	32

Anf. 99 LARS HJÄLMERED (M).....	32
Anf. 100 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	32
Anf. 101 GUSTAV FRIDOLIN (MP)	33
Anf. 102 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	33
Anf. 103 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	33
Anf. 104 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 105 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	34
Anf. 106 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	34
Anf. 107 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	34
Anf. 108 ORDFÖRANDEN	34
Anf. 109 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	35
Anf. 110 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	35
Anf. 111 Statssekreterare AMELIE VON ZWEIGBERGK	35
Anf. 112 ORDFÖRANDEN	35